

Et visst kinesisk leksikon

av Solveig Lønmo

Jeg hadde egentlig tenkt til å gi denne teksten tittelen “Kompromissets estetikk”. Selv om det høres negativt ut, er det ofte i en eller annen form for kompromiss en arbeidsprosess ender. Når man jobber sammen, slik Dahl og Aas gjør, kan kompromisset være den beste løsningen, sier de selv. Det at ingen av partene får fullt gjennomslag for sine opprinnelige ideer, gir utfall som overrasker og lever litt sitt eget liv.

Men så kom jeg til å tenke på en av de mest frydefulle tekstpassasjene jeg vet om. Den lyser av idémyldring, uenighet og diskusjon. Et herlig kompromiss står igjen (og jeg siterer Foucault, som siterer Borges, som siterer “et visst kinesisk leksikon”, hvor dyrene deles inn i følgende grupper):

- a) dyr som tilhører keiseren, b) balsamerte dyr, c) tamme dyr, d) pattegriser, e) sirener, f) fabeldyr, g) løshunder, h) de dyr som inneholdes i herværende klassifikasjon, i) som løper rundt som gale, j) som er utallige, k) som tegnes med en svært fin pensel av kamelhår, l) etcetera, m) som nettopp har knust vannkrukken, n) som på lang avstand ser ut som fluer.*

Totalt situasjonsbestemt forsøker klassifikasjonen å omfatte alle tenkbare dyr, samtidig som den demonstrerer en rådvill holdning til menneskelig forestillingsevne. Den slipper latteren løs, åpner sinnet, tøyer rasjonalitet og trigger forundring. Den er som hentet fra ustyrlige drømmer. Det samme er vokabularet til Dahl og Aas i utstillingen “Losjen”.

I nattlige drømmerier sys forventninger, bekymringer og opplevelser sammen til de mest komplekse lappetepper. På samme måte som et godt kompromiss, er drømmen en helhet du alene ikke kunne tenkt ut (i våken tilstand). I “Losjen” utgjør grafikk, skulptur og animasjonsfilm rammene for det som må kunne kalles “overlappende” strukturer. For det første er prosessen preget av overlapping: Aas begynner, Dahl tilfører, Aas fullfører og fortsetter på Dahls nye begynnelse. For det andre er innholdet preget av lag på lag, som i en collage: Dahl tegner en monstrøs brunsnegl, Aas legger til en skrekkfilmhånd, og bildene bygges opp til uventede resultater. Overlappende fortellinger gjenfinnes i ulike delprosjekter. Utstillingen handler ikke om klassifikasjon. Men en av dens hovedrollefigurer, brunsnegla, passer godt i én av båsene over: j) dyr som er utallige. De som har opplevd dem i egen hage, er vel ikke uenige. I “Losjen” ankommer sneglene i skip, og produserer sitt fargesterke slim på galleriveggene.

Kunne vi kanskje kalle kunstnerne for f) fabeldyr? Dahl og Aas fabulerer seg inn og ut av kjent og ukjent terreng. Utstillingen deres har også kommet til å handle delvis om dem selv. To snekrede, menneskelige skulpturer tematiserer inntrykk og uttrykk, de henholdsvis observerer og eksponerer. Kunstnerrollen (gjøglerkunstneren, tiggerkunstneren, kontorkunstneren) handler om å innfinne seg i systemer der man i blant kan føle seg som “offer” for egne valg. På godt og vondt, mener kunstnerduoen.

Animasjonsfilmene tematiserer prosess, tilfeldighet og flyt. Ting som på ulike måter gir mening, om enn absurd eller mystisk. Haren som stripper og ulven som stjeler, hva skal de bety, og hvor kan de plasseres? De er fra det overlappende drømmeunivers. Kan man klassifisere overlappende strukturer, ting som kan høre til flere steder? Og hva når også klassifikasjonen blir overlappende (kan ikke dyret som nettopp har knust vannkrukken være en pattegris som løper rundt som gal)? Kategori l) etcetera, er alltid en mulighet.

* En finner denne fantastiske klassifiseringen i Michel Foucaults “Tingenes orden” (1966, oversatt av Knut Ove Eliassen i 1996), som henter den fra Jorge Luis Borges’ “John Wilkins analytiske språk” (1952).